

EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT

2400 Dunaújváros, Erkel kert 23.

Telefon/fax: (+36) 25 412-123

Mobil: (+36) 20 237-42-88

E-mail: egmeg92@gmail.com

Weblap: www.egeszsegmegorzesikozpont.hu

AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT

2016. ÉVI BESZÁMOLÓJA

Dunaújváros, 2017. február 13.

Kleinné Németh Judit

Kleinné Németh Judit
intézményvezető

Az Egészségmegőrzési Központ szakterületei

I. Iskolai egészségnevelési, prevenciós foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak

1. Iskolai órák
2. Pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció, életmód-tanácsadás középiskolákban

II. Pszichológiai/mentálhigiénés programok

1. Tanácsadások

- Életvezetési tanácsadás, pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció
- „Négyülékes” konzultáció serdülőknek
- Mediáció
- Táplálkozási tanácsadás
- Szülő konzultáció
- Addiktológiai tanácsadás, drogprevenciós konzultáció
- Pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció középiskolákban

2. Képzések, tréningek

- Kortárssegítő képzés
- Közösségépítő és konfliktuskezelési tréningek

3. Klubok, csoportok

- Kortárssegítő Klub
- Kamasz Csoport
- Kismama-Kispapa Klub
- Szülők Iskolája
- Életmód klubok

4. Esetmegbeszélések

III. Védőnői szolgálat

1. Területi védőnők
2. Iskolai védőnők

IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás

V. Szakmai kapcsolatok

VI. Pályázatok

A 2011. évi CLXXXIX. törvény (mely Magyarország helyi önkormányzatairól szól) II. fejezet 13. § (1) 4. pontjában kötelező feladatként jelöli meg az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások ellátását, melyet Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata 1992 óta az Egészségmegőrzési Központ által is megvalósít.

Az intézményünkben működő szakmai team komplex módon értelmezi a prevenciót és ennek szellemében segíti a dunaújvárosi lakosságot fogantatástól idős korig egészségnevelési és mentálhigiénés tevékenységei során. 2011. január 1-jétől a védőnői hálózattal bővültünk, mely óriási lehetőség, hiszen a védőnők mellett orvos, mentálhigiénés szakember együttműködése segíti a családokat, a városban működő szakemberek közötti kommunikációt, a szakmai munkát és a jelzőrendszer hatékonyabb működését.

Az Egészségmegőrzési Központ pénzügyi helyzete 2016-ban stabil volt.

Intézményen belül továbbra is bérfeszültséget okoz, hogy jelentős különbség van a védőnői, orvosi és az egészségnevelői-mentálhigiénés munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottak fizetése között, melynek oka, hogy az egészségügyi bérrendezés rájuk nem vonatkozott. 2016-ban emiatt három tapasztalt mentálhigiénés (több diplomás) munkatársunk ment el másik munkahelyre. Sikerült felvennünk a helyükre három nagyon motivált fiatal szakember, de a változás előnnyel és hátránnyal is járt. Az új munkatársak új szint hoztak, ugyanakkor a betanulási idő miatt a régebben itt dolgozókra plusz feladatok hárultak. Fontos kihívást jelentett számunkra az is, hogy ezek a változások nem mehetek az intézményben folytatott tevékenységeink szakmai színvonalának rovására.

Az érdeklődők a www.egeszsegmegorzesikozpont.hu honlapon tájékozódhatnak intézményünkről és minden fontos eseményről.

Az Egészségmegőrzési Központ szakterületei

- I. Iskolai egészségnevelési, prevenciók foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak
- II. Pszichológiai/mentálhigiénés programok
- III. Védőnői szolgálat
- IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás
- V. Szakmai kapcsolatok
- VI. Pályázatok

I. Iskolai egészségnevelési, prevenciók foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak

DMJV önkormányzata olyan prevenciók szakmai szolgáltatást nyújt az Egészségmegőrzési Központ munkatársai által a Dunaújvárosban tanuló diákoknak, mely Magyarországon egyedülálló. Szolgáltatásaink segítik, kiegészítik az oktatási intézmények részére a „nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról” szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 131.§. és 132.§ szerint előírt feladatok teljesítését.

2016-ban is megvalósult az a célunk, hogy tervezhetően, az iskolák számára átlátható módon tudjuk a programokat ajánlani. Megtartottuk a két szakmacsoport sajátosságait: az Egészségmegőrzési Központ iskolavédőnői csoportja egészségügyi, mentálhigiénés csoportja pedig pszichológiai (személyiségfejlesztő) szempontok szerint végezte egészségnevelő tevékenységét Dunaújváros általános és középiskoláiban.

1. Iskolai órák

A fiatalok lelki egészségének megőrzése érdekében készítettük el iskolai programunkat. Célunk a prevenció. A diákok életkori sajátosságaihoz leginkább illeszkedő témákat dolgozunk fel a foglalkozásokon, ezért minden évfolyamon más a tematika. Így biztosítjuk, hogy a gyerekek iskolai életük során minden témával a lehető legmegfelelőbb időben találkozassanak.

A táblázatokban láthatók, hogy a témákat mely évfolyamokon, hány órában, milyen szakemberrel tervezzük. Ezek az információk és a szakmai célok is megtalálhatók az osztályfőnökökhöz eljuttatott programfüzetünkben, melynek segítségével a diákok, pedagógusok és szülők tájékozódhatnak programjainkról.

AZ ISKOLAI ÓRÁK TÉMÁI ÉS ÓRASZÁMAI ÉVFOLYAMOK SZERINT

Általános iskola

	Osztály	Mentálhigiénés témakör	Óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
Alsó tagozat	1.	Mesecsoport	3x2	-	-
	2.	Mesecsoport	3x2	Egészséges életmód, veszélyes helyzetek	4
	3.	Mentálhigiéné	6	-	-
	4.	Drogprevenció	4	Serdülőkori változások	4
Felső tagozat	5.	Mentálhigiéné	5	Egészséges táplálkozás	2
	6.	Társas kapcsolatok	5	Káros szenvedélyek, dohányzás, alkohol	2
	7.	Drogprevenció	5	Serdülőkori változások - fogamzásgátlás	3
	8.	Szexedukáció	5	-	-

Középiskola

	Osztály	Mentálhigiénés témakör	Óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
Középiskola	9.	Mentálhigiéné	5	Káros szenvedélyek, vagy fogamzásgátlás	4
	10.	Függőségek	5	Fogamzásgátlás, vagy káros szenvedélyek	4
	11.	Szexedukáció	5	Abortusz- és daganatprevenció	4
	12.	Felnőtté válás	5	Szexuális úton terjedő betegségek, abortusz	2

AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT EGÉSZSÉGNEVELÉSI, PREVENCIÓS TEVÉKENYSÉGE

DUNAÚJVÁROS ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLÁIBAN

(MENTÁLHIGIÉNÉS ÉS VÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK SZÁMA ÖSSZESEN)

Év	Általános iskola óraszám	Középiskola óraszám	Összesen óraszám
2014	597	540	1137
2015	590	734	1324
2016	541	668	1209

2016-ban a többszöri személyi változás miatt át kellett gondolnunk az iskolai mentálhigiénés foglalkozásokat. Mivel nem szerettünk volna igényelt iskolai órát visszamondani kapacitási probléma miatt, ezért változtattunk az óraszámokon. Így (ideiglenesen) az 5 órára tervezett programjainkat 4 órában tartottuk meg, ennek köszönhetően sikerült eljutnunk minden osztályba, ahol az osztályfőnök kérte a foglalkozásokat.

Össességében így is több osztályban tartottunk mentálhigiénés órákat, mint tavaly (2015-ben 143 osztályban összesen 693 órát, míg 2016-ban 173 osztályban összesen 712 órát).

MENTÁLHIGIÉNÉS FOGLALKOZÁSOK SZÁMA 2016-BAN

Évfolyam	Osztály	Alkalom	Fő összesen	Fiú	Lány
1.	5	30	118	56	62
2.	4	18	97	61	36
3.	8	34	193	87	106
4.	7	28	173	82	81
5.	15	66	314	183	131
6.	16	64	378	181	197
7.	10	36	175	86	89
8.	11	52	278	128	143
9.	32	128	746	313	423
10.	33	130	705	321	384
11.	17	65	423	158	265
12.	15	61	329	141	188
Összesen:	173	712	3 929	1 797	2 105

ISKOLAVÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK SZÁMA 2016-BAN

Évfolyam	Osztály	Alkalom	Fő összesen	Fiú	Lány
2.	7	28	169	85	84
4.	16	52	316	168	148
5.	16	32	352	189	163
6.	17	46	347	187	160
7.	17	55	408	193	215
9.	31	118	755	373	382
10.	21	75	447	247	218
11.	17	65	423	158	265
12.	16	26	401	150	251
Összesen:	158	497	3 618	1 750	1 886

MENTÁLHIGIÉNÉS FOGLALKOZÁSOK TÉMA SZERINTI MEGOSZLÁSA 2016-BAN

Évfolyam	Mentálhigiénés téma	Óraszám
1.	Mesecsoport I.	30
2.	Mesecsoport II.	18
3.	Mentálhigiéné - Önismeret, veszélyes helyzetek	34
4.	Drogprevenció - Egészséges választások erősítése	28
5.	Mentálhigiéné - Önismeret, társismeret	66
6.	Társas kapcsolatok - Család, barátság, közösség	64
7.	Drogprevenció - "Mondj nemet!"	36
8.	Szexedukáció - Kamaszszerelem, intimitás	52
9.	Mentálhigiéné - Önismeret, közösségépítés	128
10.	Drogprevenció - Függőségek, veszélyes helyzetek	130
11.	Szexedukáció - Szerelem, párkapcsolat, szexualitás	65
12.	Felnőtté válás	61

ISKOLAVÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK TÉMA SZERINTI MEGOSZLÁSA 2016-BAN

Évfolyam	Mentálhigiénés téma	Óraszám
2.	Egészséges életmód	28
4.	Serdülőkori változások	52
5.	Egészséges táplálkozás	32
6.	Káros szenvedélyek	46
7.	Serdülőkori változások	55
9.	Káros szenvedélyek	63
	Fogamzásgátlás	55
10.	Fogamzásgátlás	54
	Káros szenvedélyek	20
11.	Abortusz- és daganatprevenció	65
12.	Szexuális úton terjedő betegségek	26

2. Pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció, életmód-tanácsadás középiskolákban

A középiskolák munkatársai (tanárok, iskolavédőnők) évek óta rendszeresen irányítottak/irányítanak intézményünkbe diákokat és szülőket pszichológiai tanácsadásra/mentálhigiénés konzultációra. Ezért gondoltuk, hogy az iskolákban tartott fogadóóra segíti a diákokat, hogy könnyebben eljussanak szakemberhez probléma esetén. A korábbi években először három középiskolában működött pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció, majd 2014 őszétől már hat iskolával kötött intézményünk együttműködési szerződést az iskolák felkérése nyomán. Ennek megfelelően az Egészségmegőrzési Központ mentálhigiénés, ill. pszichológus szakemberei heti egy alkalommal három órás időtartamban konzultációt (segítő beszélgetést) biztosítottak ezekben a középiskolákban 2016-ban is, melynek kereteit és szabályait az együttműködési megállapodások rögzítik.

Az együttműködésben részt vevő iskolák:

Mentálhigiénés konzultáció:

Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium és Kollégium
DSZC Lorántffy Zsuzsanna Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
DSZC Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
DSZC Dunaferri Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
DSZC Rudas Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma
DSZC Hild József Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Szakiskolája

A konzultációra a diákok önként jelentkezhetnek, és ehhez segítséget kapnak az osztályfőnököktől, iskolavédőnőktől.

Az iskolai segítő beszélgetések prevenciós módszerekkel segítik az egészséges személyiség optimális fejlődését.

2016-ban összesen 104 alkalommal vették igénybe a diákok ezt a lehetőséget.

Tapasztalataink szerint a problémák hátterében, legtöbb esetben, diszfunkcionális családi működés látható.

A leggyakrabban megjelenő nehézségek:

- családi (anyagi nehézségek a családban, elvált szülők–kallódó gyerek, alkoholizmus a családban, elhanyagolás)
- életkori/kamaszkori nehézségek (iskolai, kollégiumi beilleszkedés, magatartási, tanulási nehézségek, baráti konfliktusok, hangulatzavar)
- szorongás, pszichoszomatikus („pánik”) tünetek
- függőségek
- önértékelési gondok
- öngyilkossági készletetés

II. Mentálhigiénés programok

1. TANÁCSADÁSOK, SEGÍTŐ BESZÉLGETÉSEK

- **Életvezetési tanácsadás/mentálhigiénés konzultáció**
Segítő kapcsolat, mely lehetőséget teremt arra, hogy a pszichésen egészséges emberek saját erőforrásaikat hatékonyabban kiaknázzák, fejlődjön önismeretük, önelemző képességük, problémamegoldó készségük.
- **„Négyülékes konzultáció” serdülőknek**
A kamasz korosztály fejlődési sajátosságaihoz alkalmazkodó módszer, mely segítséget nyújt a jelentkező fiataloknak, hogy végiggondolják aktuális problémáik pszichés motívumait
- **Mediáció**
Speciális konfliktuskezelési eljárás, mely segítséget nyújt a konfliktus tisztázásában, és olyan megoldás megtalálásában, mely mindkét fél számára elfogadható és megvalósítható. Igénybe vehető: családi, párkapcsolati, szülő-gyerek, válási, gyermek-elhelyezési, munkahelyi konfliktusok esetén, ill. intézményi mediációként.
- **Táplálkozási tanácsadás**
A dietetikai tanácsadás az egészséges emberek számára az egészség megőrzését szolgálja. A valamilyen betegségben vagy kóros állapotban szenvedő embereknek egyénre szabott táplálkozási és életmód-tanácsadást jelent.
- **Szülő konzultáció**
Szülőknek nyújt segítséget elsősorban nevelési kérdésekben.

- **Drogprevenációs tanácsadás**

Konzultációs lehetőség fiataloknak, szülőknek, pedagógusoknak a függőség kialakulásáról és jeleiről, a különféle szenvedélybetegségekről. Segítséget nyújtunk a kapcsolatfelvételben az MRE Újvárosi Drogambulancia szakembereivel.

- **Pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció középiskolákban**

Segítő beszélgetés lehetősége diákoknak a szerződött középiskolákban.

A megtartott tanácsadások száma

Év	2014.	2015.	2016.
alkalom	1223	1258	887

Az intézményünk szakembereinek fogadó kapacitását a segítő beszélgetéseken befolyásolja:

- új munkatársak száma
- szakképzettség
- kompetencia határok figyelembe vétele
- leterheltség

Tanácsadások összesítése:

Életkor	Pszichológiai, életvezetési tanácsadás		Addiktológiai tanácsadás, drog konzultáció		Táplálkozási tanácsadás		Szülő konzultáció		Mediáció		Négyülékes konzultáció serdülőknek		Gyermek konzultáció		Mentálhigiénés konzultáció		Összesen		
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	
0 - 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0	4	1	7	
11-15	1	9	0	0	4	4	0	0	4	0	4	5	1	3	7	20	21	41	
16-20	60	47	0	0	0	6	0	0	0	2	1	34	0	0	36	36	97	125	
21-25	31	75	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	32	77	
26-30	19	45	0	0	1	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	20	50	
31-35	28	48	0	0	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	28	53	
36-40	50	44	3	0	1	4	0	3	4	4	0	0	0	0	0	1	58	56	
41-45	6	49	0	0	0	4	1	2	4	4	0	0	0	0	0	0	11	59	
46-50	5	24	0	0	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	25	
51-55	3	24	0	0	7	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	33	
56-60	0	29	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	
61-65	0	18	0	0	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	23	
65-70	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
70-	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	
Össz.	203	427	4	0	21	42	1	5	12	16	5	39	2	6	43	61	291	596	

2. KÉPZÉSEK, TRÉNINGEK

- **Kortárssegítő képzés**

Első kortárssegítő képzésünket az 1999/2000-es tanévben indítottuk, mely azóta is minden évben megszervezésre került.

Cél, hogy a jelentkező diákokat felkészítsük a kortársaikkal való együttműködésre a segítő tevékenységben.

A képzésen a környezetre irányuló értékek közül a szolidaritás, a másokon való segítség, a kommunikációs készség és a problémamegoldó képesség megerősítésére, támogatására törekszünk.

A belső értékek közül az önismeret, önbizalom, önmagukkal kialakított jó viszony megerősítését és fejlesztését tartjuk különösen fontosnak.

A képzés speciális célja, hogy a fiatalok megerősödjenek a drogmentes pozitív életstílus kialakulásában.

A középiskolák érettségiző osztályaiból érkező tanulóknál lehetőségünk van – az iskolákkal kötött együttműködési megállapodás alapján – beszámítani a közösségi szolgálatba a kortárssegítő képzésen és klubban való részvételt.

2016-ban az egy hetes kortárssegítő képzésünkön 28 diák vett részt.

- **Közösségépítő és konfliktuskezelési tréningek:**

- Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve tanulási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztését szolgáló tréning 25 diák bevonásával
- Konfliktus- és agressziókezelési tréning 24 diák részére

3. KLUBOK, CSOPORTOK

- **Kortárssegítő Klub**

Intézményünkben kétheti rendszerességgel Kortárssegítő Klub működik.

A klub foglalkozásain tovább mélyül az önismereti, a személyiségfejlesztő folyamat, emellett a diákok megismerik és elsajátítják az esetmegbeszélés, esetkonzultáció technikáját. A csoportfoglalkozások tematikájának elkészítésekor figyelembe vettük a kortárssegítők javaslatait is. Az iskolákban megtörtént esetek feldolgozásában is segítséget kaptak.

- **Kamasz Csoport** (önismereti csoport)

A csoportot 2016-ban is meghirdettük az összes dunaújvárosi középiskolában, a 14-18 éves korosztálynak.

A csoportvezetők heti rendszerességgel, másfél óra időtartamban találkoztak a diákokkal az Egészségmegőrzési Központban.

A foglalkozásokon megismerkedhettek hasonló korú fiatalokkal, beszélgethettek az őket érintő témákról, jobban megismerhették önmagukat és segítséget kaphattak problémáik megoldásához.

Tapasztalatunk szerint a támogató, odafigyelő, érdeklődő és elfogadó légkör képes a csoporttagok távolságtartó, laza, kamaszos viselkedését pozitívan befolyásolni.

- **Kismama-Kispapa Klub**

2016-ban 3 csoportot szerveztünk: év elején, majd tavaszi és őszi kezdéssel.

A csoportban hasonló élethelyzetben levő pároknak, családoknak adtunk lehetőséget arra, hogy a gyermekvárás során felmerülő kérdéseikre, kételyeikre választ kapjanak. Biztonságos keretek között beszélgethettek, bizonytalanságuk, feszültségük, félelmük csökkent.

A feldolgozott témák között szerepelt a várandósság fizikai és mentális állomása az édesanya és az édesapa szemszögéből, a szülés, a születésemény, a kórházi protokoll, a gyermekágyas időszak kihívásai, az anyatejes táplálás, és az „elég jó szülő” mintája. A gyakorlati foglalkozásokon a gyermekgondozás alapjainak megszerzésében is segítettünk.

A Kismama-Kispapa Klubban 2016-ban összesen 293 fő vett részt úgy, hogy a megjelent várandós anyukák több, mint a fele a párjával érkezett.

Kismama- Kispapa Klub	2014. évben	2015. évben	2016. évben
Résztevők száma	236 fő	284 fő	293 fő

- **Szülők iskolája**

2016-ban négy csoport indult, melyek szeptembertől júniusig működtek. Az átlagos csoportlétszám alkalmanként 10-12 anya a gyermekével.

Már az előző évben változás indult a szülői hozzáállásban, és az édesapák is bekapcsolódtak a csoportmunkába. Rendszeresen, közösen dolgoztak a csoportban a párok, sőt előfordult néhány család esetén, hogy az édesanya munkába állása után apukák, ill. nagymamák hozták a gyermeket/unokát a foglalkozásokra.

Az év második felében létszámemelkedés volt érzékelhető a csoportokban. (Előfordult, hogy egy foglalkozáson 30-an voltak.)

Szülők Iskolája csoport	2014. évben	2015. évben	2016. évben
Résztevők száma	535 fő	433 fő	555 fő

A kihívást 2016-ban is a magas részvétel okozta, új eszközökkel és technikákkal kellett dolgoznunk úgy, hogy a csoport megtartó funkciója ne csorbuljon.

- **Életmód klubok**

- * Felnőtteknek: 2016. március 16-ától május 25-ig heti rendszerességgel („Tavaszi megújulás”) A foglalkozások témái között szerepeltek az egészséges táplálkozás, a táplálkozással összefüggő betegségek, a különböző mozgásformák, a mentális egészség.

A program célja a résztvevők önfogadásának megsegítése, egészséges énképének megerősítése volt.

- * Diákoknak: 2016 januártól áprilisig kéthetente a Lorántffy kollégiumban A foglalkozások témája alkalmazkodott a diákok érdeklődéséhez, életkori sajátosságaihoz. Az egészséges életmód, egészséges választások mellett a résztvevők önismereti tapasztalatokat is szerezhettek.

4. ESETMEBESZÉLŐ CSOPORT

A szociális és egészségügyi területen dolgozó szakembereknek hirdettük meg az esetmegbeszélő csoportot, melynek célja a résztvevők szakmai személyiségének fejlesztése. Egy-egy problémás helyzet megbeszélésével a szakemberek tisztábban látták az esetben szereplők helyzetét, állapotát, a lehetséges teendőket. A szakemberek kölcsönösen segítették egymást, megosztották tapasztalataikat, így új szempontokat kaptak az eset értelmezéséhez a kompetenciahatárok és a tennivalók területén.

Az esetmegbeszélések célja a gyermekkel kapcsolatba kerülő szakemberek együttműködésének elősegítése és hatékonyabbá tétele, a kompetenciahatárok megismerése és összehangolása volt.

A jelzőrendszer működésének biztosítása alapvető prevenciós feladat. Fontos, hogy a gyermekek védelmében a szakemberek minél korábban észleljék és jelezzék a probléma kialakulását, ezzel segítve a gyermekjóléti szolgálat munkáját.

Az aktuális eset ismertetése után, melynek körülményeit részletesen feltártuk, a tényeket pontosítottuk, mely alapján közösen megfogalmaztuk az esettel kapcsolatban felmerült kérdéseket, problémákat. Ezekre építve határoztuk meg a konkrét feladatokat, teendőket. Az egyes esetek alakulását folyamatosan nyomon követtük.

ESETMEBESZÉLÉSEK ALKALMAI AZ EGYES SZAKMAI TERÜLETEKEN 2016-BAN

2016-ban megtartott esetmegbeszélő csoportok:

- Zengő-Bongó Bölcsőde: 2016. januártól decemberig havonta egy alkalommal
- Területi védőnők: 2016. januártól decemberig havonta egy alkalommal
- Iskolai védőnők: 2016. januártól decemberig havonta egy alkalommal.

III. Védőnői szolgálat

Az Egészségmegőrzési Központ 2011. január 1-jétől végzi a védőnői feladatok ellátását. A Védőnői Szolgálat 14 területi védőnői körzettel és 10 iskolavédőnői körzettel rendelkezik. A 14 körzetet 12 területi védőnő, a 10 iskolavédőnői körzetet pedig áprilistól 9 főállású iskolavédőnő látja el. A védőnői feladatok ellátásának fedezetét az Egészségbiztosítási Alap biztosítja a 43/1999. (III.3.) Kormányrendeletben meghatározottak alapján.

A területi védőnők feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004.(V.21.) ESzCsM rendelet szabályozza. E rendelet alapján a védőnő köteles ellátni az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyeket, valamint a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyeket, akik az ellátás iránti igényüket a védőnőnél bejelentik.

A védőnők az egészségügyi alapellátás részeként nyújtják szolgáltatásukat, szakmai szabályok és iránymutatások mellett, a gondozottak igényeit figyelembe véve. A klasszikus védőnői ellátás színtere a családok otthona, a helyi környezet, ahol kialakul az életmód, megtörténik a szokásrend, viselkedés megerősítése.

A területi védőnők feladata a város óvodásainak ellátása is.

1. Területi védőnők

Év	Gondozottak összlétszáma	A gondozottak létszámának változása az előző évhez képest
2014. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3183 fő	
2015. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	2991 fő	- 192 fő
2016. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3366 fő	375 fő

Várandós gondozás

A várandósok tanácsadása és látogatása előre egyeztetett időpontban történik. A védőnő a munkáját gondozási terv alapján végzi, melynek során figyelembe veszi a gondozott testi, lelki, szellemi, szociális szükségleteit. A várandós családlátogatások gyakoriságát rendelet írja elő, mely alapján a várandóság ideje alatt legalább 4 alkalommal, a fokozott gondozást igénylők esetén szükség szerint, illetve havonta egy alkalommal kötelező. A várandósok vizsgálatát, tanácsadáson való megjelenését szintén jogszabály írja elő. A várandósok létszáma, a veszélyeztetettek, a dohányzó anyák száma alig tér el a tavalyi adatoktól. Az egészségügyi és környezeti veszélyeztetettség aránya 39%. Kiemelendő, hogy az egészségügyi okból veszélyeztetettek köre rendkívül magas: 89%. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az anyák életkora egyre magasabb, 45 év felett is még tudatosan készülnek a gyermekvállalásra.

Öt fiatalkorú várandós, és négy gondozatlan kismama volt a városban. A fiataloknál jellemző volt az aluliskolázottság, a felelősség hiánya.

A 2016-ban nyilvántartásba vett várandósok száma: 430 fő. A táblázat tartalmazza az előző évről áthúzódó és a városba beköltöző várandósok számát is.

Év	Várandósok száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi+környezeti+mindkét ok)	Dohányzó várandósok száma
2015	621 fő	242 fő (195+26+21)	45 fő
2016	702 fő	294 fő (265+16+13)	55 fő

Várandós- és nővédelmi gondozás

A gondozott várandósok száma 12%-kal emelkedett. Az előző évhez képest közülük 42% veszélyeztetett (12%-os növekedés) – egészségügyi szempontból 90%, környezeti okból 5%, mindkét ok együttesen van jelen kb. 5%-nál.

A dohányzók aránya sajnos 18%-kal emelkedett a 2015. évhez viszonyítva. Két 18 éven aluli gondozottunk is volt.

A látogatások száma nem változott. A védőnői tanácsadáson való megjelenés kis mértékben emelkedett.

A nővédelmi látogatások száma csökkent.

A team munkában végzendő várandós gondozást szülész-nőgyógyász szakorvos, házi orvos és védőnő végzi. A 2014-ben kiadott rendeletet, várandós könyvet már többször módosították, próbáljuk a feladatokat ennek alapján végezni, a felmerülő problémákat megoldani.

Csecsemő gondozás

11%-kal több gyermek született, mint tavaly, s a koraszülöttek aránya csökkent. Minden újszülött gondozott terhességből jött világra. Ezzel arányosan a látogatások és a tanácsadáson való megjelenések száma is emelkedett. A védőnők gyakran végeznek méréseket a család otthonában is, nemcsak a tanácsadóban.

Év	Újszülöttek száma	Ebből koraszülött
2015	366 fő	33 fő
2016	409 fő	33 fő

1 éves korban a gyermekek 98%-nál elvégeztük a státuszvizsgálatot. A megvizsgált gyerekek 5%-a túlsúlyos, 3,5%-a soványnak mondható, 4%-nál valamilyen mozgásbeli eltérés tapasztalható. Egyéb eltérések: beszédfejlődés, látás, hallás esetében 1-3 gyermek van feltüntetve.

Valamivel emelkedett a 6 hónapos korig tartó, kizárólagos szoptatás aránya, de nem éri el az 50%-ot. 5%-os emelkedés látható az 1 éves koron túl szoptatott kisdedeknél. Ezen a téren van tennivalónk, hogy az országos adatokhoz közelítsünk.

Év	1 évesek száma	Megvizsgáltak száma	Túlsúlyos (fő)	Vékony/sovány (fő)	Mozgásfejl. eltérése (fő)	Beszédfejlődés eltérése (fő)	Látás probléma (fő)
2015	375 fő	375 fő	13	55	8	3	2
2016	348 fő	340 fő	17	24	14	3	2

1-3 évesek gondozása

Míg korábban jellemzően csak 2 éves kortól mentek a gyermekek közösségbe, most már az 1-1,5 éves kor betöltésekor bölcsődébe kerülnek a gyermekek az extra GYED-nek köszönhetően. Rendkívül ritka, hogy egy kisgyermek csak 3 éves kortól járjon közösségbe.

Lényeges változás nincs a létszámok alakulásában, sajnos a veszélyeztetettség sem csökkent. A látogatások száma valamivel kevesebb lett, amit valószínű, hogy a közösségi élet korai megkezdése is indokol. Ezekről a gyermekekről a bölcsődét ellátó kolléganőktől értesülünk.

Év	1-3 évesek száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi+környezeti+mindkét ok)
2015	713 fő	80 fő (43+26+11)
2016	714 fő	77 fő (45+28+4)

Év	3 évesek száma	Megvizsgáltak száma	Túlsúlyos (fő)	Vékony/sovány (fő)	Beszédfejlődés eltérése (fő)	Látás probléma (fő)	Hallás probléma (fő)
2015	329 fő	312 fő	13	42	26	14	10
2016	332 fő	308 fő	14	29	18	7	3

A 3 éves kori védőnői szűrővizsgálatra a szülők 93%-a elhozta gyermekét. A beszédfejlődés késése, elmaradása a legáltalánosabb eltérés, az eszközzel végzett látás- és hallásprobléma kifejezettebb, mint a korábbi életkorokban. A túlsúlyosok száma nem változott (4%), viszont az átlagnál vékonyabb, soványabb gyermekek kevesebben vannak (14%-ról 9%-ra).

Bölcsődei gondozás

Rendszeres, havi kapcsolatot tartunk fenn a bölcsődei vezetőkkel, ahol a védőnővel átbeszéljük a problémás eseteket és a megteendő intézkedéseket.

3-6 évesek gondozása

2015-ben és 2016-ban is csökkenést tapasztalunk a gyermekek létszámában (5%). Ezzel arányosan kevesebb lett a látogatás és a tanácsadáson való megjelenés is.

A veszélyeztetettek aránya nem változott, csökkenést mutat a környezeti ok, de emelkedett az egészségügyi tényező.

Év	3-6 évesek száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi+környezeti+mindkét ok)
2015	1323 fő	122 fő (68+44+10)
2016	1258 fő	121 fő (70+44+7)

A kötelező, 5 éves kori szűrésen a gyermekek 93%-a megjelent. Ennek a korosztálynak a szűrése – ha csúszással is – mindenképpen megtörténik, mert az iskolai beíratásnál a gyermeknek rendelkezni kell e dokumentummal. A dolgozó szülővel nehezebb az időpont-egyeztetés, ill. a téli, gyakoribb megbetegedések és a gyermekek elfoglaltsága is gátolja.

Az elmúlt évben a kiszűrt elváltozások aránya elérte a 43%-ot! Legjellemzőbb a látás- és hallásprobléma.

Év	5 évesek száma	Megvizsgáltak száma	Túlsúlyos (fő)	Vékony/sovány (fő)	Beszéd-fejlődés eltérése (fő)	Látás probléma (fő)	Hallás probléma (fő)
2015	301 fő	295 fő	18	34	7	17	18
2016	287 fő	266 fő	16	21	12	21	14

Óvodai gondozás

Minden körzethez tartozik óvoda is. Rendszeresen végzünk tisztasági szűréseket, ahol igénylik, egészségnevelő programot szervezünk.

7-18 évesek gondozása

Oktatási intézménybe nem járó gyermek 1 van a városban. Az ő védőnői szűrését a területi kolléganő végzi el. Azok az óvodások is, akik elmúltak 7 évesek, de még nem mentek el iskolába, hozzánk tartoznak, tavaly 315-en voltak. Ez jelentős csökkenést mutat a 2015-höz hasonlítva.

Év	7-18 évesek száma
2015	497 fő
2016	315 fő

Családok

A családok és családlátogatások száma stagnált. Sajnos a dohányzás emelkedett. Gyermekbántalmazásról 2 esetben értesültünk. A védőnői intézkedések, jelzések száma a duplájára emelkedett! Egyre nagyobb problémát jelentenek a gyakran költözők családok, akik ezt nem jelzik a védőnőnek. Sok utánajárásba kerül az ő felderítésük. A társintézményekkel való jó kapcsolat is segít megtalálásukban.

Év	Családok száma	Dohányzás	Gyermek-bántalmazás	Gyermek elhanyagolás	Intézkedés
2015	2093	440	0	7	38
2016	2071	509	2	7	76

Egészségnevelés

Szülők iskolája, Kismama-Kispapa Klub, Születés hete program, Őszi piknik, babamasszázs, babás találkozók összesen 131 alkalommal történtek, ezeken 1455 főt regisztráltunk. A programokat önállóan vagy más szakemberekkel együtt tervezzük és bonyolítjuk le.

AZ ÚTKERESÉS SEGÍTŐ SZOLGÁLAT FELÉ KÜLDÖTT ESETJELZÉSEK ÖSSZEFOGLALÁSA 2016. ÉV

Esetjelzés oka	Útkeresés Segítő Szolgálatnak	Gyám-hivatalnak	Érintett gyermekek/várandósok száma
Fiatalkorú várandós	3	2	3
Alulgondozott várandós (nem együttműködő)	3		3
Családi konfliktus	1		2
Szülő fogyatékosága	1		1 várandós
Szülői elhanyagolás	9	3	10
Gyermeknevelési problémák	3		3
Család életvitele	8		11+ 3 várandós
Családon belüli bántalmazás	1		1
Szülők szenvedély betegsége	1		1 várandós
Gyermek fogyatékosága, retardációja	1		1
Hajléktalan várandós	3	1	3
Összesen: (a lent felsorolttal együtt)		41 család	

A fentiekén kívül 10 esetben történt jelzés a kórház felé újszülött hazaadásához, egyszer csecsemő anyaoththonból való hazaadáshoz.

15 alkalommal vettünk részt az Útkereső Segítő Szolgálatnál megtartott esetkonferencián.

A gyámhivatal 5 esetben kért tájékoztatást gyermekről, bíróságra egy alkalommal kértek írásos véleményt, valamint bíróságra tanúskodni egyszer kellett menni.

Rendőrség kérésére 1 írásos vélemény készült, egyszer volt kolléganő kihallgatáson.

Az Útkeresés Segítő Szolgálattal, a bölcsődék, óvodák vezetőivel közösen is beszéltünk aktuális feladatokról. A Pedagógiai Szakszolgálattal kétszer ültünk össze egyeztetésre. Bírósági megkeresésre, tárgyalásra írásban, ill. személyesen is megjelentünk. A családok átmeneti otthonában a kolléganő rendszeresen konzultál az ott dolgozó szakemberekkel.

Tavasszal az MRE Újváros Drogambulancián megrendezett workshop-on is részt vettünk a jelzőrendszer tagjaként.

Összefoglalva

Korszerű, jól felszerelt tanácsadóban fogadják a családokat a területi védőnők. 2 helyiségben van klíma, a tanácsadók tisztasági festése is megtörtént. Minden kolléganő „fiatal” lappal rendelkezik.

A körzetekben a lakosság összetétele nagyon változó. A születések száma évről évre hullámzik. 2 körzetet helyettesítünk folyamatosan. Az év végén nehézség volt még két kolléganő átmeneti helyettesítése is.

Több mint 9 ezer tanácsadason való megjelenést adminisztráltunk a tavalyi évben (átlagosan, szülővel együtt napi 70 ember).

Egyre sűrűbben kell hajléktalan várandóssal foglalkozni és nem ritka a droghasználó sem. Gyakrabban találkozunk mentális problémákkal is. A családi erőszak, a gyermek bántalmazásának időben történő felismerése óriási feladatunk!

Minden státusz vizsgálaton felhívjuk a szülő figyelmét, hogy gyermeke 6 éves koráig végzünk szűrővizsgálatokat, mégsem keresnek minket az adott hónapban.

Ehhez sok türelem, megértés, önbizalom, határozottság szükséges, ezért intézményi szinten rendszeresen tartunk esetmegbeszéléseket. Az Útkeresés Segítő Szolgálat családgondozóival közös látogatások, szakmai konzultációk a szakmai színvonal emelésén túl a kiegészítő megelőzését és a gyermekek, családok szakszerű ellátását szolgálják. A mentálhigiénés támogatás a családok, szakemberek számára is adottak az Egészségmegőrzési Központban.

Folyamatos a kapcsolatunk a gyermekvédelem minden szakemberével, a jelzőrendszer tagjaival esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, tárgyalásokon is.

Intézkedés

76 esetben történt valamilyen intézkedés: esetjelzés az Útkeresés Segítő Szolgálat vagy a Gyámhatóság felé, gyámhatósági tárgyalásra írásos tájékoztató készítése, ill. részvétel, bírósági megkeresésre vélemény írása, esetkonferencia.

2. Iskolai védőnők

Iskolavédőnői tevékenység

A főállású iskolavédőnők feladata az oktatási intézményekbe járó gyermekek egészségügyi ellátása, szűrése, egészségnevelési felvilágosítása. Munkájukat az oktatási intézményekkel egyeztetett munkaterv szerint végzik, mely tartalmazza a szűrővizsgálatok, védőoltások tervezetét, az iskola tervezett egészségfejlesztési programjait. Egész évben folyamatos az ifjúságvédelmi felelőssel a kapcsolattartás, a gondozott diákok nyilvántartásba vétele, valamint a veszélyeztetett tanulók állapotának nyomon követése.

Az iskolavédőnők egészségfejlesztő tevékenysége az iskolákban szervezett veradások, egészségnapok szervezésével, azokon való részvétellel, a tanulók elsősegélynyújtó, egészséges életmódról szóló versenyekre való felkészítésével válik teljessé.

2016-ban az általános és középiskolákban 9 főállású iskolavédőnő látta el az iskolavédőnői feladatokat. A 10. státusz áprilistól helyettesítéssel került betöltésre, mert egy kolléganő Mezőfalvára ment dolgozni. A beíratottak létszámának csökkenését tapasztaltuk 2016 szeptemberében, így 2017 januárjától szükségessé vált a helyettesítéssel ellátott státusz hely megszüntetése.

ÖSSZESÍTETT LÉTSZÁMADATOK

Ellátott iskolai tanulói létszám szept. 30-i állapotnak megfelelő adat (általános és középiskola)		Változás az előző évhez képest
2014. év	8485 fő	
2015. év	8077 fő	- 408 fő
2016. év	7555 fő	- 522 fő

Az önállóan végzett feladatokhoz a minimum feltételek valamennyi védőnő számára biztosítottak voltak.

2016 decemberében "A roma közösségekben dolgozó védőnők munkafeltételeinek javítása" projekt keretében két kolléganő laptopot kapott.

A Hild iskolában és a Kereskedelmi iskolában megtörtént a tisztasági festés. A Pentelei iskola kialakított a nyáron egy tágas, világos, felújított védőnői szobát.

Több helyen azonban továbbra is probléma, hogy festés akár 5-10 éve történt utoljára. A Vasvári Pál Általános Iskola orvosi szobája régóta felújításra szorul, a Petőfi Sándor Általános Iskolában és a Móricz Zsigmond Általános Iskolában is nagyon szükséges lenne tisztasági festés.

A Dunaferri iskolában segítséget jelentene egy iskolaorvosi szoba kialakítása az iskola és az Egészségmegőrzési Központ (jelenleg a vizsgálatok a központban zajlanak) nagy távolsága miatt.

A **védőnői szűrések** lebonyolítása előírás szerint megtörtént, a tanulók 97%-át sikerült megszűrni.

Az ADU iskolában problémát jelentett a szakiskolások védőnői szűréseinek végrehajtása, mert a tanulók nem járnak rendszeresen iskolába. A szűrésre kötelezettek 65%-át nem sikerült a kolléganőnek leszűrnie. Sajnálatos módon az iskolaorvossal nem volt kapcsolatuk az ADU-t ellátó védőnőknek.

Az **iskolai kampányoltások** lebonyolítása megtörtént, közel 2000 fő oltásának előkészítésében vettek részt a kolléganők.

A HPV oltás 2016 őszi kampányában a korábbiaknál alacsonyabb százalékban igényelték az oltásra jogosultak az ingyenes oltóanyagot. Ebben egyértelműen szerepet játszott a közösségi oldalakon megjelent oltásellenes kampányok hatása.

A HÍD programban tanulóknál és a középiskolák felzárkóztató évfolyamain nagy a jövés-menés. Náluk az oltások ellenőrzése okozott nehézséget, mert a tanulók az oltási könyveket nem őrzik meg, nem tudják bemutatni. 2016-ban 3 főt oltani kellett a HÍD programban, mert korábban nem kapták meg a szükséges védőoltásokat.

2016 májusában valamennyi, a 2016/17-es tanévben 9. évfolyamon Dunaújvárosban szakmát tanuló nyolcadik osztályos gyermek **elsőfokú pályaképzési orvosi vizsgálata** megtörtént az iskolavédőnők aktív közreműködésével.

A védőnői **egészségfejlesztési órákat** az Egészségmegőrzési Központ által kiadott programfüzet alapján igényelhettk az osztályfőnökök.

ISKOLAVÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK SZÁMA 2016-BAN

Évfolyam	Osztály	Alkalmom	Fő összesen	Fiú	Lány
2.	7	28	169	85	84
4.	16	52	316	168	148
5.	16	32	352	189	163
6.	17	46	347	187	160
7.	17	55	408	193	215
9.	31	118	755	373	382
10.	21	75	447	247	218
11.	17	65	423	158	265
12.	16	26	401	150	251
Összesen:	158	497	3 618	1 750	1 886

ISKOLAVÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK TÉMA SZERINTI MEGOSZLÁSA 2016-BAN

Évfolyam	Mentálhigiénés téma	Óraszám
2.	Egészséges életmód	28
4.	Serdülőkori változások	52
5.	Egészséges táplálkozás	32
6.	-Káros szenvedélyek	46
7.	Serdülőkori változások	55
9.	Káros szenvedélyek	63
	Fogamzásgátlás	55
10.	Fogamzásgátlás	54
	Káros szenvedélyek	20
11.	Abortusz- és daganatprevenció	65
12.	Szexuális úton terjedő betegségek	26

Kiemelt feladat volt a tanulók **személyi higiéniájának ellenőrzése**. Közel 13 ezer tisztasági szűrést végeztünk 2016-ban.

Általános iskolákban egyértelműen tapasztalható, hogy elenyésző a fejtetvesség miatt kontrollvizsgálat céljából védőnőkhöz forduló családok száma.

Emelkedett az elhanyagolt gyermekek száma, a növekvő szegénység szembetűnő.

A védőnői **fogadóórán** megjelentek száma 2247 fő volt. Ez átlagosan 249 fő védőnőnként, de ez a szám a középiskolákban nagyobb, míg az általános iskolákban kevésbé keresik meg a tanulók a védőnőt a problémákkal. Általános iskolákban az jellemzőbb, hogy a pedagógus vagy ifjúságvédelmi felelős jelez a gyermek miatt, illetve szűrés alkalmával derülnek ki problémák. Fogadóóra alkalmával, négy szemközti kapcsolatban próbáltak segíteni a kolléganők. Ha a probléma a kompetenciakörüket meghaladta, akkor a megfelelő helyre tovább irányították a tanulókat. A középiskolákban megvalósuló mentálhigiénés konzultáció sikeres, sokan élnek a segítő beszélgetés lehetőségével. Az általános iskolai korosztályból 2016-ban 10 tanulót irányítottunk az Egészségmegőrzési Központba mentálhigiénés tanácsadásra, sajnálatos módon ebben a korosztályban is nő a mentális problémákkal küzdők száma.

110 esetben kellett elsősegélyt nyújtaniuk a védőnőknek, de mindannyian tapasztalták, hogy az **elsősegély nyújtási feladatok** ellátásához szükséges ládák feltöltésére, javítására kell felhívni a figyelmet.

A **tantestületi értekezleteken** 23 esetben voltak jelen védőnők. Ott lehetőséget kaptak munkájukról beszámolót tartani és a pedagógusokat az általuk tapasztaltakról tájékoztatni.

Az Egészségmegőrzési Központ mentálhigiénés munkatársaival rendszeres esetmegbeszéléseken konzultálnak az iskolai védőnők.

Májusban, majd júniusban segítették egymást a védőnők mind az általános, mind a középiskolai **beiratkozásoknál**, könnyebbé téve egymásnak az adminisztrációs feladatokat.

A 2016-ban 20 alkalommal valósult meg Dunaújvárosban **iskolai véradás** a szülők és a nagykorú tanulók részvételével. Fontosnak tartjuk ezt a kezdeményezést, hiszen a jó ügy érdekében tanúsított pozitív szülői minta a gyermekek számára nagyon fontos, továbbá jövő véradói kerülhetnek ki a végzős középiskolás tanulókból. A közösségi szellem gyakran hozott új véradókat. Sajnos a középiskolás véradók száma csökkent, mert csökkent a 18 év felett még középiskolai tanulmányokat folytató tanulók összes létszáma a korábbi évekhez képest.

Részt vettek a városi elsősegélynyújtó **versenyre való felkészítésben**, ahol mind az általános, mind a középiskolák sikerrel szerepeltek. Megyei versenyen városi csapatok mindkét korosztályban képviseltették magukat.

A nyári szünetben az iskolavédőnők besegítettek a területi védőnőknek a napi ügyelet ellátásában.

2016. október 8-án a védőnők aktívan részt vettek a **mellrák elleni sétán** és az azt követő szakmai napon.

Védőnői **szakmai napok** Dunaújvárosban három alkalommal kerültek megrendezésre az alábbi időpontokban: 2016. március 4-én, 2016. szeptember 16-án és 2016. december 9-én

Jó alkalmak voltak ezek személyes kapcsolatfelvételre a kolléganőkkel, a védőnők betekintést nyerhettek a helyi kapcsolatrendszerbe, mindig hallhattak számukra hasznos előadásokat és értékes információkhoz juthattak.

IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás

Az ifjúság-egészségügyi ellátás is az Egészségmegőrzési Központ keretein belül történik, mely gimnáziumi, szakgimnáziumi, szakközépiskolai, valamint szakképzésben résztvevő tanulókra terjed ki. Az ifjúsági orvosok tevékenységüket a törvények és jogszabályok betartása mellett az ÁNTSZ által megkövetelt és ellenőrzött szakmai követelményeknek megfelelően végzik. A rendelés iskolákra lebontva meghatározott időben történik.

Év közben megtörtént a páros évfolyamok kötelezően előírt preventív jellegű szűrővizsgálata, valamint a szakképzésben résztvevő tanulók szakmai alkalmassági vizsgálata. A 2011. évi CLXXXVII. szakképzési törvény alapján tanulószervezővel foglalkoztatott tanulóknál foglalkozás egészségügyi vizsgálat is szükséges, melyet a gyakorlati oktató hely szervez meg, míg az együttműködési szerződéssel

foglalkoztatott tanulók esetében az iskola által megszervezett orvosi vizsgálatokat az Egészségmegőrzési Központ orvosai végzik el.

Az osztályvizsgálatok előre egyeztetett időpontban történtek. A szűrések az ÁNTSZ engedéllyel rendelkező iskolai rendelőben, valamint az EMK rendelőjében zajlottak (azon iskolák tanulóit, amelyekben iskolaorvosi rendelő kialakítása nem történt meg). A vizsgálatról a tanulók az erről szóló jogszabálynak megfelelően írásos leletet kaptak, ez egyben a szülő tájékoztatásául is szolgál, mely az esetlegesen kiszűrt eltérések tovább küldési javaslatát (háziorvoshoz, szakrendelésekre) is tartalmazta. Akiknél szakmai alkalmasságot befolyásoló eltéréseket találtak, szakrendelésre beutalóval láttak el, és az első fokú szakmai alkalmassági véleményt már a visszahozott szakorvosi vélemény alapján adták ki az orvosaink. Tapasztalat, hogy a tanulók a csak javasolt szakvizsgálatokra 50-60%-ban mentek el, míg a szakmai alkalmassághoz szükséges egyéb vizsgálatok 95%-ban megtörténtek. Év közben több alkalommal a szülőkkel telefonon egyeztetni kellett a vizsgálatok fontosságáról. Az orvosi fogadóórakon személyes szülő-orvos találkozások is rendszeresen történtek.

A leggyakoribb rendellenességek, melyek a szűréseken kiderültek:

- hanyag testtartás,
- gerincferdülés,
- lúdtalp,
- fénytörési rendellenességek,
- túlsúly,
- hallás csökkenés,
- fogszuvasodás.

Egyre több diáknál mértek szakembereink emelkedett vérnyomás értékeket.

A vizsgálatok során szerzett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy jelentősen befolyásolja a tanulók egészségi állapotát:

- a mozgásszegény életmód,
- a számítógép gyakori használata,
- az egyoldalú és rendszertelen táplálkozás.

Személyes tanácsadás keretein belül az észlelt eltérésnek megfelelően felvilágosítás történt, és közülük többüket visszahívtak kontroll vizsgálatra is.

Sajnos, egyre több a fiatalkori magas vérnyomás betegségben szenvedő, gyógyszeres kezelésben részesülő diák. Nagy részük túlsúlyos is, mely eltérés egyértelműen kockázati tényezőként értelmezhető. Ők nehezen motiválhatók a rendszeres sporttevékenység megkezdésére, illetve a megfelelő diéta bevezetésére. Több alkalommal az intézményünkben dolgozó dietetikussal konzultációt javasoltunk, ahol egyénileg, illetve szülővel együtt jelentek meg.

Az orvosok munkájához tartozik a kötelező védőoltások meglétének ellenőrzése, és az elmaradt védőoltások pótlólagos beadása. Erre mindig az EMK rendelőjében került sor, az adott oltási protokollnak megfelelően, melyet dokumentálnak a tanuló oltási könyvében, a rendelőben vezetett oltási naplóban, ezenkívül jelentést küldenek róla az ÁNTSZ számára.

Feladataik közé tartozik az iskolai sportrendezvényeken résztvevő diákok vizsgálata és ezt követően a versenyhez szükséges orvosi engedély kiállítása. Ez szervezett kereteken belül történik fél évente, a felkészítő testnevelő tanárral történt egyeztetés után. Betegség miatti hiányzás esetén, valamint balesetet elszenvedett tanulóknál soron kívüli vizsgálatot végeztek az orvosok.

Testnevelési órák alóli felmentések elbírálását iskolai szinten, előre meghirdetett időpontokban végezték, szakorvosi javaslat alapján. Több iskolában évek óta megszervezésre került a gyógytestnevelés azon tanulók részére, akiknél szakorvosi javaslat állt rendelkezésre illetve régóta fennálló alap betegségük miatt normál testnevelés órán nem vehettek részt.

Iskola	Beíratott tanulók létszáma (fő)	Megvizsgált tanulók (fő)	Beutalók száma (db)	OMFI (fő)	8. osztályosok szűrése (fő)	Sportorvosi vizsgálatok (fő)
DSZC Hild József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	427	424	16	0	66	91
Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium és Kollégium	451	310	7	0	0	31
DSZC Rudas Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma	618	684	10	0	32	71
Dunaújvárosi Rosti Pál Gimnázium, Ált. Isk., Szakgimnázium és Szki.	261	98	2	0	0	0
Pentelei Molnár János Mentálhigiénés Általános Iskola és Szakképző Iskola	162	141	19	1	19	0
DSZC Lorántffy Zs. Szakgimnáziuma, Szakközép- iskolája és Kollégiuma	492	469	17	0	58	19
DSZC Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimn. és Szakközépiskolája	585	614	61	0	132	0
DSZC Dunaferr Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	1 119	1 051	77	1	196	27
DSZC Bánki Donát Gimnáziuma és Szakgimnáziuma	537	490	4	1	37	6
Összesen	4 652	4 281	213	3	540	245

Személyi feltételek

A feladatellátására a személyi minimumfeltételek biztosítottak voltak. 2 főállású iskolaorvos, 2 asszisztens, valamint az iskolai védőnők segítségével történt a középiskolák tanulóinak iskola egészségügyi ellátása.

Építészeti feltételek

Az orvosi rendelők és a várakozó helyiségek esztétikusak, méretük szabályos. A védőnői helyiségek állapotának felmérése, ezt követően a szükséges felújítások elvégzése időszerű lenne. A Dunaferr iskolában szükséges lenne az orvosi rendelő kialakítása a távolság miatt.

Tárgyi feltételek

A berendezéseink közül szintén az orvosi rendelők vonatkozásában megújulásra került sor, amely a feladatellátás feltételeihez igazodott (írásztalok beszerzése, vizsgálóágy áthúzatás). A védőnői szobák tekintetében mérlegelendő a berendezések újítása. Az orvosi eszközöket a minimum feltételek alapján ellenőriztük, hiányosságot nem tapasztaltunk. A fogyóeszközök és gyógyszerek, vegyszerek beszerzése folyamatos, zökkenőmentes a szükségleteknek megfelelően.

Informatikai feltételek

Az iskola egészségügyi Sanus programot használjuk, rendszeresen frissítésre kerül sor, használható a program. A számítógéppark minden kolléga részére rendelkezésre áll, de nem használják a védőnők a programot. Az asszisztensek hiánytalanul ismerik és alkalmazzák a program minden szükséges elemét. A védőnők a szakmai anyagaikhoz, óráikhoz használják a gépeket, mérlegelendő a védőnői szűrések gépen történő vezetése.

Közegészségügyi helyzet

Járványos fertőző megbetegedés nem fordult elő.

Rühesség miatt intézkedésre volt szükség, de elvégeztük az érintett osztályok a szűrését, a kitiltást, háziorvoshoz utalást és a kezelés utáni kontrollt.

Az infekciókontroll biztosított a közegészségügyi előírásoknak megfelelően.

A veszélyes hulladék gyűjtése és szállítása szintén a szabályoknak megfelelően történik.

A 2016-os évben ellátott feladatköreink:

- Alapszűrések: törvény szerint a 10. és 12. évfolyam szűrése, valamint a 16 évesek záró állapotvizsgálata (mozgásszervek vizsgálata, belgyógyászati vizsgálat). A védőnők minden orvosi vizsgálat előtt elvégzik a védőnői szűrését, korrekt és szakmailag megalapozott adatokat kapunk. A védőnők tevékenysége során az orvosi leletekkel történő visszarendelés egyes tanulók hanyagsága miatt problémát okoz.
- Szakmai alkalmassági vizsgálat a szakközépiskolai, szakgimnáziumi, valamint a speciális szakképzésben résztvevő tanulóknál. A 2011-es szakképzési törvény alapján az együttműködési szerződéssel gyakorlaton résztvevő diákoknál az I. fokú alkalmassági dokumentációt az iskolaorvosnak kell biztosítania az iskola felé. A szakképzési törvénynek megfelelően a tanulók munkahellyel kötött tanulói szerződése alapján a gyakorlatra történő alkalmassági vizsgálatokat a munkahelyek foglalkozás-egészségügyi orvosai végezték. A védőnők ebben az esetben is a szükséges elővizsgálatokat megszervezték.
- Az iskolaorvos hatáskörébe tartozik a testnevelés, gyógytestnevelés és a részleges felmentés elbírálása szakorvosi leletek alapján.
- Akut betegek ambuláns ellátása, gyógyszerelése, balesetet szenvedő tanulók elsősegélyben részesítése, amennyiben szükséges, szakrendelésre irányítása.
- Védőoltások meglétének ellenőrzése, az elmaradt vakcinációk pótlása, dokumentálása és jelentése az ÁNTSZ felé. A HÍD képzésben résztvevő tanulóknál fordul elő döntő többségben, akik a korcsoporthoz kötött oltásokból a tanulmányi eredményeik miatt kimaradtak. Pótlásuk is nehézségekbe ütközik, mivel nem, vagy csak alig látogatják a tanórákat.
- Iskolai sportrendezvényeken résztvevő diákok sportorvosi vizsgálata, mely a 18. életévet betöltött tanulóknál évente egyszer, a kiskorú tanulóknál pedig fél évente történik meg.

Az intézménybe járó tanulók gondozása a gyermek életkori egyéni szükségleteinek figyelembe vételével történik, a pedagógusok és a szülők szükség szerinti bevonásával. Tapasztalataink alapján egyre több a túlsúllyal küszködő tanuló, valamint a mozgásszervi betegségek (hanyag testtartás, gerincferdülés, lúdtalp) is egyre nagyobb arányban fordulnak elő. Ezen kóros elváltozások hátterében a mozgásszegény életmód kiemelkedő szerepét látjuk, a rendszeres mozgásra való hajlandóság pedig kifejezetten csökkent.

Sok diáknál észleltünk magasabb vérnyomásértékeket, többen tartós gyógyszeres terápiára is szorulnak emiatt.

Egészségügyi könyv kitöltése, érvényesítése azon szakképzési területeken, ahol a gyakorlaton való részvételnek ez alapfeltétele. Egyes szakmáknál (kisgyermekgondozó, ápoló) az érvényes tüdőszűrés leletén kívül negatív széklet bakteriológiai és negatív TPHA szűrés eredményre is szükség van. A vizsgálatok elvégzéséhez a beutalókat mi bocsájtjuk ki a tanulók részére, illetve szoros kapcsolatot ápolunk városunk laboratóriumával, hogy megfelelő ütemben történjenek meg a vizsgálatok.

- Várandós tanulók gondozása, testnevelésóra alóli felmentése, gyakorlaton való részvételük ismételt elbírálása.
- Leendő 9. osztályosok beiskolázás előtti vizsgálata (május-június).
- HÍD programban résztvevő tanulók beiratkozás előtti vizsgálata.
- Technikusi képzésre jelentkezők felvétel előtti szakmai alkalmassítása.
- Újraélesztési alapismeretek elméleti és gyakorlati oktatása. Új elemként lett bevezetve a BLS (Elsősegély) gyakorlati óra megtartása. A Bánki iskola teljes tanulói létszáma részesült az oktatásban. Az óráknak köszönhetően mind a diákokkal, mind a tanárokkal közvetlen személyes kapcsolat alakult ki.
- Iskolai büfék ellenőrzése megtörtént, mely során a higiénés előírások és a kínálat ellenőrzése történt meg, mindegyik büfé érvényes regisztrációval és működési engedéllyel rendelkezik.
- Tanév végi jelentés elkészítése az Állami Egészségügyi Ellátó Központ felé.

Osztályvizsgálatok tematikája:

2016. január: 11. gimnáziumi és szakgimnáziumi évfolyamosok szűrése, a második félévben kezdődő gyakorlatokhoz egészségügyi könyv érvényesítése.

2016. február: 10. évfolyamos tanulók orvosi vizsgálata valamint a 18. életévet még be nem töltött tanulók ismételt sportorvosi vizsgálata. Igény szerint szakképzésre jelentkező 8. osztályos tanulók részére tanácsadást tartunk előzetes bejelentkezés alapján a fogadóórak keretein belül.

2016. március: 9. évfolyamosok vizsgálata. HÍD programos első évfolyamos tanulók szűrése.

2016. április: 13. évfolyamos technikusok szűrése. Pótszűrések, valamint a leendő 9. osztályos tanulók beiskolázási vizsgálatainak megtervezése és egyeztetése az adott iskolákkal (vizsgálati időpontok átadása).

2016. május és június eleje: beiskolázási vizsgálat lebonyolítása

2016. június vége: leendő 13. osztályos technikusok alkalmassítása.

2016. július: A HÍD programba újonnan felvételt nyert tanulók szakmai alkalmassági vizsgálata a modul képzésekre (ABC eladó, festő).

A tanévre vonatkozó kötelező jelentés elkészítése és megküldése az ÁEEK felé.

2016. szeptember: nyáron beiratkozó új tanulók vizsgálata, testnevelés felmentés elbírálása, egészségügyi könyvek érvényesítése.

2016. október-november: végzős 12. évfolyamos tanulók szűrése (gimnázium, szakgimnázium), valamint a végzős speciális szakképzésben résztvevő diákok vizsgálata.

2016. december: 11. évfolyamos végzős szakközépiskolások, 14. osztályos technikusok valamint a HÍD program második évfolyamos tanulók alkalmassági vizsgálata történt meg.

Dunaújváros középfokú tanintézményeinek ifjúság orvosi ellátását 16. éve végezzük az Egészségmegőrzési Központ keretein belül az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet maradéktalan betartásával, valamint a határidők figyelembevételével.

Jogszabályok, rendeletek az iskola-egészségügyi ellátásról:

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

15/2005. (V. 2.) EüM rendelet az egészségügyi szolgáltatók szakmai felügyeletéről

Testnevelési kategória elbírálásához: A testnevelési kategóriába sorolás egészségügyi szempontjai OGYEI 2007.

2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről

A Népegészségügyi Hivatal (ÁNTSZ) által kiadott működési engedély és az OEP szerződéseink aktualizálásra kerültek, hatályosak.

V. Szakmai kapcsolatok, együttműködő intézmények

- Dunaújváros általános és középiskolái
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központok
- Dunaújvárosi Szakképzési Centrum
- Útkeresés Segítő Szolgálat
- Dunaújváros bölcsődék
- Dunaújvárosi óvodák
- Házi orvosok
- Gyermekorvosok
- Pedagógia Szakszolgálat
- MRE Újváros Drogambulancia
- Országos Alapellátási Szövetség
- Dunaújvárosi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézet
- Dunaújvárosi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala
- Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara
- Dunaújvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Szent Pantaleon Kórház
- Dunaújvárosi Rendőrkapitányság
- Egészségfejlesztési Iroda (EFI) Dunaújváros

Egyéb szakmai tevékenységeink:

- Iskolai egészségnapokon előadások tartása
- Felkérésre előadások tartása
- Kórházi szülésfelkészítő tanfolyamon előadások tartása
- MRE Újváros Drogambulancia szakmai napján kortárssegítő csoport bemutató foglalkozás
- Mellrák elleni séta szervezési, tanácsadói feladatok ellátás

VI. Pályázatok

- TÁMOP-3.1.4. C- 14-2015-0503
Hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű, illetve tanulási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztését támogató tanácsadás
- TÁMOP-3.1.4. C-14-2015-0503
Konfliktus és agressziókezelési programja

Dunaújváros, 2017. február 13.

Kleinné Németh Judit
Kleinné Németh Judit
intézményvezető